

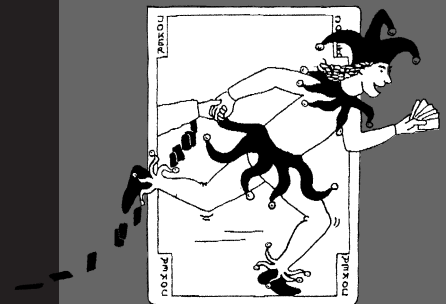
Joker

Eerste opvang

in de reguliere klas

voor het basisonderwijs

Werkgroep: Anderstalige Nieuwkomers

Steunpunt NT2
Blijde-Inkomststraat 7
3000 Leuven
Tel.: 016 32 53 67
Fax: 016 32 53 60
<http://www.nt2.be>

Steunpunt NT2,
Centrum voor Taal en
Migratie, K.U.Leuven

Nieuwkomers laten medraaien in de klas

Joker is een bronnenboek voor de eerste opvang van anderstalige nieuwkomers in de gewone klas en is bruikbaar in alle basisscholen met nieuwkomers. Deze leerlingen kennen aanvankelijk geen Nederlands en sommigen onder hen zijn voor hun komst naar België zelfs nauwelijks naar school geweest. De meeste nieuwkomers worden opgevangen in een onthaalklas, maar in sommige scholen zijn er onvoldoende leerlingen om een onthaalklas in te richten. De nieuwkomers komen dan direct in de reguliere klas terecht (men spreekt dan van 'decentrale opvang'). Ook leerlingen die in een onthaalklas terecht kunnen, zitten voor een aantal uren in de gewone klas. Om mee te kunnen draaien in die klas, moeten nieuwkomers snel de nodige taalvaardigheid verwerven. Omdat leerkrachten ook rekening moeten houden met de andere leerlingen, is de opvang van de nieuwkomers in de gewone klas niet altijd vanzelfsprekend. *Joker* wil de leerkracht hierin tegemoet komen.

Al doende taal leren

De laatste jaren is er een evolutie aan de gang in het denken rond taal en taalonderwijs. Meer en meer verdwijnt het idee dat je een taal het best leert door regels en woorden uit het hoofd te leren. Mensen raken er hoe langer hoe meer van overtuigd dat je een taal het best kan leren door ze te gebruiken en er zinvolle dingen mee te doen. Het lesmateriaal in *Joker* is op deze manier opgevat.

Bedoeling van *Joker*

De activiteiten van *Joker* zijn bedoeld om met de hele klas te doen. Voor de nieuwkomers is de hoofddoelstelling de taalvaardigheid ontwikkelen die ze nodig hebben om te kunnen functioneren op school. Voor de andere leerlingen liggen de doelstellingen op allerlei vlakken: inhoudelijk (bijvoorbeeld in een activiteit die bij wereldoriëntatie aansluit), maar ook op vlak van taalvaardigheid (iets verwoorden voor de anderstalige nieuwkomer) of op vlak van sociale vaardigheid (samenwerken),

...

Joker tracht bovendien de sociale integratie te bevorderen door onder andere kringactiviteiten of het werken in heterogene groepjes. De nieuwkomers leren veel van hun medeleerlingen en gaan zich ook sneller beter in hun vel voelen als ze sociale contacten kunnen leggen met leeftijdgenoten. De taalontwikkeling krijgt hierdoor ook weer een nieuwe stimulans.

De meeste activiteiten zijn geschikt voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Een aantal ervan is eerder geschikt voor jongere kinderen en kan ook bij 5-jarige kleuters gebruikt worden. Andere activiteiten zijn vooral nuttig voor kinderen van de derde graad. De activitei-

ten van *Joker* zijn het meest zinvol in de eerste weken na de aankomst van de nieuwkomer(s).

Bruikbaar lesmateriaal, maar ook modelfunctie

De activiteiten van *Joker* zijn volledig uitgeschreven en voorzien van kopieerbladen die voor elke leerling gekopieerd kunnen worden, zodat de leerkracht er snel mee aan de slag kan. Ze kunnen ingelast worden in het gewone programma in de volgorde waarin de klasleerkracht dat zelf wil. Hoewel *Joker* in de eerste plaats gemaakt is om in klasverband mee te werken, is het mogelijk om er ook af en toe in een ander verband mee aan de slag te gaan. *Joker* wordt ook gebruikt voor nieuwkomers in het bijzonder onderwijs.

Je kan de activiteiten van *Joker* ook zien als voorbeelden van toegankelijke taken voor nieuwkomers en je op basis hiervan laten inspireren om je eigen lessen op te bouwen of aan te passen.

In die zin is *Joker* een echt bronnenboek dat je flexibel kan gebruiken en waaruit je inspiratie kan putten.

Joker concreet

Joker bestaat uit een handleiding en kopieerbladen. In de handleiding is er een theoretisch deel voorzien waarin de taakgerichte taalvaardigheidsaanpak wordt uitgelegd en een wegwijzer bij het gebruik van de activiteiten wordt gegeven. Het tweede deel van de handleiding bestaat uit beschrijvingen van de activiteiten. De kopieerbladen zijn verdeeld in een leerkrachtendeel en een leerlingendeel. Er zijn 6 rubrieken: Taal, Rekenen, Wereldoriëntatie, Kringactiviteiten, Beweging en Tekenen en knutselen. Je kan de activiteiten in een willekeurige volgorde geven.

Een taak voor het hele schoolteam

De opvang van de nieuwkomers staat of valt met de inzet van het hele team. Ook na de eerste weken en zelfs na het eerste opvangjaar blijft extra ondersteuning van de nieuwkomers vaak noodzakelijk. Het is dus belangrijk dat collega's te rade gaan bij elkaar en onderling informatie doorgeven. Ook samenwerking met de onthaalleerkracht, als die er is op school, is onontbeerlijk.

Het Steunpunt Nederlands als Tweede Taal

De auteurs van *Joker* werken op het Steunpunt Nederlands als Tweede Taal, dat is opgericht in het kader van het onderwijsvoorrangsbekleid. Door onderzoek, navorming en materiaalontwikkeling heeft het Steunpunt NT2 heel wat ervaring opgedaan op het vlak van taalvaardigheidsonderwijs. Bij het ontwikkelen van *Joker* werden deze inzichten gebruikt.